

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА

ПОГОДЖЕНО

Директор Навчально-наукового інституту фінансів, економіки та менеджменту
д.е.н., професор

В.В. Гришко

« 29 » січня 2019 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник голови приймальної комісії,
проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи
д.т.н., доцент

Б.О. Коробко

« 04 » січня 2019 р.

ПРОГРАМА

ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

зі спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини»,
галузь знань 29 «Міжнародні відносини»,
освітній ступінь «магістр»

на основі освітнього ступеня бакалавра, здобутого за іншою спеціальністю

Програма затверджена на засіданні Вченої ради Навчально-наукового інституту фінансів, економіки та менеджменту від «29» січня 2019 р. № 7

ПОЛТАВА 2019

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Підготовка магістрів за фахом «Міжнародні економічні відносини» здійснюється на основі базової вищої освіти ОС «Бакалавр» з іншої галузі знань.

Для забезпечення ефективності реалізації завдань освітньої та професійної підготовки, що визначені в освітній програмі, при підборі студентів, що мають кваліфікацію бакалаврів з іншої галузі знань, ставляться вимоги щодо їх здібностей і підготовленості у вигляді системи знань, умінь і навичок, визначених програмою базової вищої освіти з галузі знань 29 «Міжнародні відносини» та отримали необхідний рівень підготовки з даного фаху самостійно або на підготовчих курсах ПолтНТУ у очній або дистанційній формах.

Освіту за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини» галузі знань 29 «Міжнародні відносини» ОС «Магістр» мають право отримати студенти, які мають кваліфікацію бакалавра з іншої галузі знань та успішно здали додаткове вступне випробування.

Програма включає перелік основних тем, проблем і питань дисциплін, що формують базові вміння і навички, необхідні для професії міжнародного економіста, і викладаються для бакалаврів різних галузей знань, та які необхідно вивчити для складання додаткового вступного випробування зі спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» галузі знань 29 «Міжнародні відносини».

Під час додаткового вступного випробування абітурієнти мають показати: розуміння сучасних економічних процесів та об'єктивних законів їх розвитку; знання основ менеджменту; знання основ міжнародної економіки, сутності міжнародної економічної системи та закономірностей її розвитку, знань про регулювання міжнародних економічних відносин, розуміння логіки, напрямків і форм розвитку процесів міжнародної економічної інтеграції; умінь використовувати свої знання для здійснення міжнародної економічної діяльності.

2. ЕТАПИ ТА ЗМІСТ ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Додаткове вступне випробування складається з тестової перевірки знань абітурієнтів.

Тестова перевірка знань, що формують уміння, зазначені в освітній програмі «Бакалавра з міжнародної економіки» складається з наступних дисциплін:

- економічна теорія;
- менеджмент;
- міжнародна економіка.

Проведення вступного випробування повинне ґрунтуватись на наступних принципах:

- уніфікація методики та умов проведення фахового випробування;
- забезпечення інформаційної та психологічної підготовки абітурієнтів до фахового випробування;

- зв'язок внутрішньовузівського контролю з галузевою системою атестації та ліцензування фахівців;
- дотримання вимог секретності при використанні чи зберіганні матеріалів діагностики.

3. ВИМОГИ ДО ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ

Тестові завдання повинні бути закритої форми, мати чотири варіанти відповідей, серед яких вірна одна.

Кількість тестових завдань з відповідної дисципліни визначається в залежності від кількості відведених годин на її вивчення. Загальна кількість тестових завдань складає 40.

4. ПРОЦЕДУРА ПРОВЕДЕННЯ ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Протягом однієї астрономічної години здійснюється тестування з використанням стандартних білетів.

Кожний абітурієнт вносить в бланк для відповідей свої реквізити і протягом 60 хвилин відповідає на тестові завдання.

5. СТРУКТУРА ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ

Додаткове вступне випробовування оцінюється за якісною дворівневою шкалою «здав / не здав». Вступник для здобуття ступеня магістра на основі ступеня бакалавра, здобутого за іншою спеціальністю, допускається до участі у конкурсному відборі для вступу на навчання, за умови, що результат додаткового вступного випробовування склав не менше 20 вірних відповідей на тестові завдання та отримує оцінку «здав». Якісна оцінка «здав» виставляється вступникові, якщо результат додаткового вступного випробовування складає не менше ніж 150 балів.

6. ПРОГРАМНІ ПИТАННЯ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ДОДАТКОВЕ ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ

Додаткове вступне випробовування проводиться через виконання тестового завдання, за програмою державної атестації бакалаврів спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини» до складу якого входить комплекс питань з таких дисциплін:

Економічна теорія

1. Предмет економічної теорії та її функції

Основні методи пізнання соціально-економічних процесів. Виникнення і основні етапи розвитку економічної науки. Відносини власності. Функції влас-

ності. Власність: суть, форми, функції. Сучасні форми власності. Змішана економіка. Роздержавлення і приватизація.

2. Товарне виробництво

Характеристика товарного виробництва. Товар і його властивості. Двоїс-тий характер праці. Продуктивність і інтенсивність праці. Суспільно-необхідні затрати праці.

3. Теорія вартості

Закон вартості. Вартість і ціна, фактори впливу на ціну. Розвиток обміну і виникнення грошей. Гроші як економічна категорія. Функції грошей. Кредитна природа сучасних грошей.

4. Теорія ринку

Ринок, його види і структура. Класична економічна теорія про роль ринку. Сутність, причини і соціально-економічні наслідки інфляції. Антиінфляційна політика. Форми і методи стабілізації грошового обігу. Попит і пропозиція. За-кони попиту і пропозиції. Ціна рівноваги.

5. Підприємницька діяльність

Підприємницька діяльність, її роль для розвитку економіки. Види підпри-ємницької діяльності. Господарське законодавство України про підприємства і підприємницьку діяльність. Акціонерний капітал і акціонерне товариство. Ак-ції, їх курс, дивіденд. Прибуток акціонерного товариства, його розподіл. Відт-ворення індивідуального капіталу підприємства. Основний і оборотний капітал. Амортизація. Шляхи прискорення обороту індивідуального капіталу. Витрати виробництва. Граничні витрати. Собівартість продукції і шляхи її зниження. Прибуток і його джерела. Норма і маса прибутку. Рентабельність.

6. Розподіл

Відносини розподілу в сучасному ринковому господарстві, принципи і роль розподілу. Торговий капітал і торговий прибуток. Витрати обігу.

Торгівля і форми її організації. Товарна біржа, її значення, функції.

7. Трудові ресурси

Заробітна плата і фактори її визначення. Системи оплати праці та стиму-лювання трудової діяльності. Законодавство України про працю. Ринок робо-чої сили. Безробіття як соціально-економічне явище.

8. Фінансовий ринок

Позичковий капітал. Позичковий процент і доход. Кредит і його форми. Банки і їх функції. Прибуток і ліквідність банків. Ринок цінних паперів. Фондо-ва біржа.

9. Управління фірмою в умовах ринку.

Монополія і конкуренція. Види монополій. Роль конкуренції в ринковій економіці. Проблеми подолання монополізму. Антимоніпольне законодавство. Економічна теорія оподаткування. Види податків. Бюджетно-податкова концепція Лаффера («крива Лаффера»).

10. Національний ринок та державне регулювання

Валовий національний продукт та його значення. Валовий внутрішній продукт. Національний доход. Циклічний розвиток економіки як економічна

закономірність. Економічний цикл і фази. Структурні кризи і структурна перебудова. Національний ринок і його рівновага. Накопичення і споживання. Інвестиції. Економічна роль держави. Державний сектор і межі його розвитку. Проблеми роздержавлення. Основні форми і методи державного регулювання економіки. Інструменти державного регулювання. Кейнсіанська модель регулювання. Форми економічного співробітництва у вирішенні глобальних проблем. Вільні економічні зони та їх значення. Сучасна криза в економіці України: її причини, сутність, форми вияву. Шляхи виходу із кризової ситуації.

11. Фінанси і фінансова система в ринковій економіці.

Бюджетний дефіцит. Макроекономіка, її значення для прийняття економічних рішень. Макроекономічні показники. Європейська валютна система. Міжнародний валютний фонд, його функції. Валютна система, валютний ринок, валютний курс. Платіжний баланс. Особливості сучасного грошового обігу. Основні положення теорії монетаризму.

Менеджмент

1. Організації, управління організаціями. Менеджмент.

Теоретична сутність та зміст поняття «менеджмент». «Менеджмент» та «управління»: порівняльна характеристика понять. Загальна характеристика управлінської праці менеджерів різних рівнів управління: топ-менеджерів, керівників середнього рівня (начальників відділів та підрозділів, менеджерів низового рівня. Загальна характеристика функцій управління, які вони виконують. Теоретична сутність та зміст понять «організація», «підприємство», «фірма». Типи та форми організацій в Україні. «Менеджер» та «підприємець»: порівняльна характеристика понять. Менеджмент як наука, мистецтво та практика управління. Вимоги, що висуваються до сучасного менеджера: загальна характеристика професійних та особових якостей менеджера.

2. Еволюція управлінської думки

Філософи про управління: загальний огляд філософських уявлень про управління державою, людиною. Управлінські школи та сутність їх концепцій. Сутність сучасної школи управління: системний, процесний та ситуаційний підходи. Сучасні тенденції в управлінні: загальна характеристика відмінностей основних підходів до управління в різних економічних системах. Особливості управління в розвинених європейських країнах: загальна характеристика відмінностей в основних підходах до управління, в методах та інструментах, що реалізуються.

3. Планування як основа процесу управління організацією.

Стратегічне планування

Сутність та зміст функції менеджменту «планування»: роль та значення в сучасній практиці управління. Стратегічне планування: роль та значення в сучасних умовах. Теоретична сутність та зміст поняття «стратегія» в сучасній практиці управління. Етапи стратегічного планування. Місія та цілі підприємства: загальна характеристика. Стратегічний аналіз зовнішнього та внутрішнього середовища організації. Вибір стратегії. Бар'єри на шляху планування в сучасних умовах. Реалізація стратегії. Типи та види планів: загальна характеристика.

4. Функція організації. Організаційні структури управління

Сутність та зміст поняття «організація» як функція менеджменту: роль та значення в сучасній практиці управління. Порівняльна характеристика понять «формальна організація» та «неформальна організація»: спільне та відмінності. Теоретична сутність та зміст поняття «делегування»: роль та значення в сучасній практиці управління. Теоретична сутність та зміст поняття «повноваження»: роль та значення в сучасній практиці управління. Організаційні структури, їх типи.

5. Мотивація як одна із основних функцій менеджменту.

Теоретична сутність та зміст поняття «мотивація»: роль та значення в сучасній практиці управління. Теорії мотивації. Сутність змістовних та процесуальних теорій мотивації. Загальна характеристика основних методів та інструментів мотивації праці в сучасних умовах. Бар'єри на шляху до успішної мотивації праці. Види та форми оплати праці в сучасних умовах: загальна характеристика.

6. Контроль як загальна функція менеджменту. Процес контролю.

Сутність контролю і його значення в процесі управління. Загальна характеристика процесу контролю в сучасних умовах. Загальна характеристика основних типів контролю: попередній, поточний та зворотній контроль. Загальна характеристика сучасних методів контролю.

7. Процес прийняття управлінських рішень

Сутність та зміст поняття «управлінські рішення»: роль та значення управлінських рішень в сучасній практиці управління. Фактори, що найбільше впливають на процес прийняття управлінських рішень: особисті оцінки керівника; середовище прийняття рішень: визначеність, ризик, невизначеність; інформаційні обмеження, та обмеження, пов'язані з поведінкою; негативні наслідки; взаємозв'язок рішень. Процес прийняття управлінських рішень: загальна характеристика основних етапів.

8. Групова динаміка та основи формування колективу

Теоретична сутність та зміст поняття «колектив»: основний і первинний колектив. Колектив і група: загальна характеристика взаємовідносин. Формальні та неформальні групи та особливості управління ними. Особливості управління неформальними групами в колективі: умови та можливості. Фактори, що найбільше впливають на ефективність роботи групи: розмір, склад, групові норми, згуртованість, групова однотайність, конфліктність, статус і функціональні ролі членів групи.

9. Керівництво, влада та лідерство

Теоретична сутність та зміст поняття «лідерство». Лідери та їх роль в сучасній організації. Загальна характеристика формальних та неформальних лідерів. Теоретична сутність та зміст поняття «влада» в організації. Джерела влади керівника і лідера. Особиста і посадова влада в менеджменті – особливості взаємодії.

Міжнародна економіка

1. Міжнародна економічна система

Сутність міжнародних економічних відносин (МЕВ). Основні визначення. Світове господарство як об'єкт МЕВ. Форми МЕВ, їх суттєва характеристика і

взаємозв'язок. Суб'єкти МЄВ (фізичні особи, юридичні особи, держава, міжнародні організації).

2. Міжнародна економічна діяльність

Міжнародний поділ праці (МПП) як основа розвитку МЄВ. Міжнародна спеціалізація та міжнародне кооперування. Особливості розвитку сучасних МЄВ.

3. Світовий ринок товарів і послуг

Сутність міжнародної торгівлі. Аналіз динаміку експорту та імпорту України. Відносини України і Світової організації торгівлі. Особливості діяльності Світової організації торгівлі (СОТ).

4. Прямі інвестиції та міжнародне виробництво

Цілі і форми іноземних інвестицій. Прямі і портфельні зарубіжні інвестиції. Масштаби та основні напрями міжнародної міграції капіталу.

Стан іноземного інвестування в Україні. Проблеми залучення іноземних інвестицій в Україну.

5. Міжнародний кредит

Поняття і сутність міжнародного кредиту. Міжнародний кредит і його основні види. Класифікація міжнародних кредитів.

6. Світовий ринок праці

Сутність і показники міжнародної міграції робочої сили. Причини міграції робочої сили та її основні форми.

Формування і розвиток світових ринків робочої сили. Основні центри міжнародної міграції робочої сили та їх характеристика.

7. Світова валютна система

Поняття та ознаки світової валютної системи. Характеристика основних елементів світової валютної системи. Основні рівні валютної системи. Етапи формування сучасної валютної системи. Система «золотого» стандарту. Золото-девизна (Генуезька) світова валютна система. Бреттон-Вудська світова валютна система. Характеристика Ямайської (сучасної) валютної системи.

8. Міжнародна регіональна інтеграція

Поняття і основні риси міжнародної економічної інтеграції. Форми міжнародної інтеграції. Сучасні особливості міжнародної економічної інтеграції.

Особливості економічної інтеграції України.

9. Глобалізація економічного розвитку

Сутність глобалізації. Глобальні економічні проблеми. Перспективи участі України в розв'язанні глобальних проблем світової економіки.

Розробник:
зав. кафедри міжнародної економіки
та маркетингу, д.е.н., професор

І.Б. Чичкало-Кондрацька